Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 108. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 16-го ТРАВНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 16, 1979 No. 108. VOL. LXXXVI

ҐОЛОВНИЙ УРЯД УНС У ПЕРШОМУ ДНІ РІЧНИХ НАРАД СХВАЛИВ ЇХ ПОРЯДОК, ОБРАВ КОМІСІЇ ТА ЗАПОЧАТКУВАВ ДИСКУСІЮ НАД ЗВІТАМИ



Учасники річних нарад Головного Уряду Українського Народного Союзу. Сидять (зліва): головний організатор Василь Оріховський, головний касир мґр Уляна Дячук, головний секретар Володимир Сохан, головний директор для Канади сен. Павло Юзик, заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, головний предсідник д-р Іван Флис, заступниця головного предсідника пані Марія Душник, головні контролери: д-р Богдан Футей, мґр Іван Геврик, проф. д-р Богдан Гнатюк, проф. Іван Телюк і о. мит. Степан Біляк; стоять (зліва): головний радний Андрій Джула, почесний член Йосип Лисогір, почесний член В. Дідик, головний радний мґр Мирослав Кальба, почесний член Богдан Зорич, головний радний Евген Репета, редактор-емерит Антін Драган, головні радні: Михайло Сорока, пані Текля Мороз, інж. Анатолій Дорошенко, пані Галина Олек, проф. Тарас Шмаґала, ред. Василь Дідюк, Роман Куропась, пані Анна Гарас, д-р Аскольд Лозинський, Микола Хоманчук; почесні члени: Роман Слободян, пані Марія Чучман, інж. Степан Куропась, Іван Іванчук, д-р Анна Чопик, Володимир Запаранюк, Ґеновефа Жеребняк і д-р Ярослав Падох.

ВСТУПНЕ СЛОВО ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА ІВАНА О. ФЛИСА

РІЧНІ НАРАДИ ГОЛОВНОГО УРЯДУ, СОЮЗІВКА, 14-го ТРАВНЯ 1979



Пані і Панове, Браття і Сестри!

Почавши це наше річне засідання традиційно молитвою, вшануймо тепер вставанням з місць та хвилиною мовчанки всіх тих наших членів, які в звітному часі відійшли від нас у вічність, між ними довголітнього голову нашої Головної Контрольної Комісії та одного з найбільш заслужених будівничих Американської України св.п. д-ра Володимира Ґалана та колишнього нашого головного радного і заслуженого громадянина св.п. Василя Гузара, обидвох почесних членів Головного Уряду нашого Союзу.

Ці наші перші звичайні річні наради новообраного 29-ою Конвенцією Головного Уряду Українського Народного Союзу відбуваємо у його 85-річчя між двома історичними подіями переломового в житті українських поселенців у Новому Світі 1894-го року: першою подією було заснування нашого Союзу в „День батька своєї країни" Джорджа Вашінґтона 22-го лютого, а другою подією була перша конвенція новоствореного Союзу три місяці пізніше, 30-го травня того історичного 1894-го року.

Згадую про це не тільки тому, що в цьому році ми відзначаємо 85-річчя цих подій, але й тому, що сьогодні, 85 років пізніше, перед нами стоять майже точно ті самі проблеми, що стояли тоді перед основоположниками УНСоюзу. Очевидно, що сьогодні ці проблеми в безмірно більших розмірах та в інших обставинах.

До пригадки минулого в порівнянні із сучасним, що завжди є прологом до майбутнього, спонукало мене багатомовне гасло, під яким ці наші З'єднані Стейти Америки три роки тому відзначали своє 200-річчя. Гасло звучало: „ПЕСТ ТУ РІМЕМБЕР — ФЮЧЕР ТУ МОЛД" — „Минуле, що його треба пам'ятати — майбутнє — що його треба будувати".

Чим же характеристичні і подібні до сьогоднішних проблеми створення і оформлення нашого Союзу 85 років тому? Отже, основуючі збори 22-го лютого 1894-го року проходили під знаком того, що образово написав тоді у „Свободі" наш основоположник о. Григорій Грушка: одна, навіть найсильніша людина не може піднести важкого каменя понад його силу, але немає тягару, якого не могла б двигнути спільними силами велика громада. І це стало головною метою нашого Союзу, яку ми тепер окреслюємо, як мобілізацію всіх наших сил у змаганні до спільної мети.

Головною проблемою другої історичної події 85 років тому, першої звичайної Конвенції УНС 30-го травня того ж 1894-го року, була справа засобів, себто фінансів. Відомо, що основуючі збори УНС в лютому рішили, що кожний член УНС вплачуватиме місячно 50 центів вкладки, а УНСоюз виплачуватиме спадкоємцям кожного померлого члена суму 400 долярів за чоловіка і 200 долярів за його дружину. Тим часом, майно УНС від його

(Закінчення на стор. 4)

Союзівка, Керґонксон. — Формальне відкриття, обрання комісій, започаткування дебат над звітами, виповнили перший день річних нарад Головного Уряду Українського Народного Союзу, які почалися на цій виховно-відпочинковій Оселі в понеділок, 14-го травня ц. р.

Формальне відкриття однотижневих нарад попередила церемонія вшанування Тараса Шевченка, патрона УНС, яка звичайно відбувається біля його пам'ятника, але цим разом відбувалася, з огляду на зливний дощ, в залі нарад в павільйоні Веселка.

Церемонію започаткував, на заклик головного предсідника д-ра Івана Флиса, коротким словом про Т. Шевченка головний радний Василь Дідюк з Торонта, а приявні відспівали Шевченків „Заповіт", після чого піднесено та покладено біля пам'ятника китицю живих квітів.

Після цієї церемонії головний контролер о. митрат Степан Біляк провів коротку молитву, прохаючи Божих ласк для цих перших звичайних річних нарад Головного Уряду УНС, обраного минулорічною 29-ою Конвенцією на чотирирічну каденцію.

Річні наради відкрив формально головний предсідник д-р Іван Флис, виголосивши вступне слово, повний текст якого надруковано побіч. У дальшому схвалено опублікований уже раніше протокол надзвичайних нарад цього Головного Уряду, які відбулися в половині місяця вересня минулого року. Запропонований головним предсідником д-ром І. Флисом порядок нарад прийнято з деякими додатками.

Обрано Комісії

Згідно з прийнятим порядком нарад ці річні наради Головного Уряду УНС, зокрема щодо плянування праці на майбутнє, проходитимуть головно у спеціяльних комісіях, які опісля звітуватимуть на пленарній сесії.

Обрано Комісії в такому складі:

Стипендійна Комісія

Стипендійна Комісія, у склад якої входять усі члени Головного Екзекутивного Комітету, головні контролери д-р Б. Футей, проф. д-р Б. Гнатюк та головні радні інж. А. Дорошенко і проф. Т. Шмаґала, була обрана вже на надзвичайному засіданні та працювала перед річними нарадами в неділю, 13-го травня. В майбутньому до цієї

(Закінчення на стор. 4)

ОЛЕКСА ТИХИЙ У СМЕРТЕЛЬНІЙ НЕБЕЗПЕЦІ — ТВЕРДИТЬ А. ҐІНЗБУРҐ

Вашінґтон. — Александр Ґінзбурґ, виступаючи із свідченням перед Комісією безпеки і співробітництва в Европі тут у п'ятницю, 11-го травня, заявив, що стан здоров'я Олекси Тихого загрозливий у наслідок двох операцій шлунка після 16-денної голодівки на знак протесту проти шиканів в концтаборі.

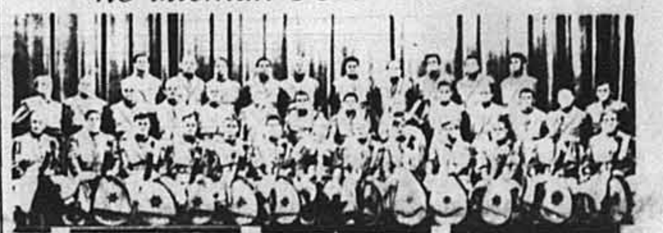
Розповідаючи про умови життя в мордовських концтаборах та про його останні дні перебування в концтаборі ч. 1 перед виїздом до ЗСА, Ґінзбурґ заявив членам комісії, що погане трактування політичних в'язнів не припадкове. „Все це робиться згідно з правилами і спеціяльними зарядженнями", — сказав Ґінзбурґ, який прибув до ЗСА у п'ятницю, 27-го квітня, разом з Валентином Морозом, Едвардом Кузнецовим, Ґеорґієм Вінсом і Марком Димшіцом у результаті виміни за двох засуджених совєтських шпигунів Вальдіка Енґера і Рудольфа Черняєва.

Про поганий стан здоров'я О. Тихого і Миколи Руденка, членів Української Гельсінкської групи, які були заарештовані в 1977 році, також інформував В. Мороз під час його численних інтерв'ю з представниками преси, радіо і телебачення.

О. Тихий, згідно зі свідченням Ґінзбурґа, голодував на протязі 16-ох днів, після чого таборова влада вкинула його в карцер. Там йому зробилась виразка на шкунку і його забрали до лічниці біля 20 кілометрів від табору та перевели операцію. Але її зроблено так невдало, що прийшлось робити другу, твердив Ґінзбурґ, пригадуючи, що раніше за таких обставин помер Юрій Ґалянсков.

Ґінзбурґ також згадував про М. Руденка, якого перевезено до табору заледве кілька днів після серйозної операції, щоб в цей спосіб запобігти його зустрічі з Тихим. Ґінзбурґ згадав про перебування в концтаборі Левка Лук'яненка та інших політв'язнів. Він заявив, що совєтській владі не вдасться злушити правозахисний рух, бо на місце заарештованих приходять нові особи.

Капеля бандуристів відбуває турне по містах ЗСА і Канади



Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка.

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Капеля Бандуристів ім. Тараса Шевченка під мистецьким керівництвом Григорія Китастого відбуває під цю пору концертове турне по більших містах українського поселення в ЗСА й Канаді.

Турне цього передового українського ансамблю почалося в суботу, 5-го травня, концертом в Янґставн, Огайо, а опісля виступами в Піттсбурґу, Клівленді, Філядельфії і Боффало. В середу, 16-го травня, капеля мала виступити в Рочестері, Н.Й., а у четвер вона концертуватиме в Сиракюзах, Н.Й. В п'ятницю капеля виступатиме у Сілвер-спрінґ, Мд., біля Вашінґтону, в залі Спрінґбрук Гай Скул.

Дальші концерти капелі відбудуться в таких містах: Нюарк, Н.Дж., — субота, 19-го травня, в залі Юнійон Гай Скул в сусідньому місті Юнійон, Н.Дж.; Ню Йорк — неділя, 20-го травня, в авдиторії Гай Скул оф Фешен Індастріс; Гартфорд, Конн., — вівторок, 22-го травня, в Бушнелл авдиторії; Бостон, Масс., — середа, 23-го травня, в Ню Інґленд Лайв Голл; Монтреаль — п'ятниця, 25-го травня, в залі Кльод Шампань; Торонто — субота, 26-го травня, в театрі Раєрсон. В Ню Йорку концерт заплянований на год. 5-ту по полудні, початок інших — у год. 8-ій вечора.

ВЕНС ОБОРОНЯЄ САЛТ II, ІНШІ ВИСЛОВЛЮЮТЬ ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

Вашінґтон / Брюссель / Москва. — Виступаючи минулої неділі, 13-го травня, на телевізійній програмі „Міт ди Прес", державний секретар Сайрус Венс заявив, що якщо Сенат відмовиться ратифікувати новий договір із Совєтським Союзом про обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II), то це не тільки спричиниться до „пожвавлення перегонів в ділянці зброї" і погіршить совєтсько-американські відносини, але також може викликати розкол між самими членами Північно-Атлантійського Союзу (НАТО), бо, згідно з твердженням Венса, більшість членів НАТО підтримують САЛТ II.

Секретар Венс теж заявив, що текст САЛТ II, що його мають підписати президент Джіммі Картер і совєтський лідер Леонід Брежнєв під час вершинної конференції, яка проходитиме у Відні, Австрії, від 15-го до 18-го червня, „так точно збалянсований", що будь-які додатки чи зміни з боку Конґресу ЗСА спричинилися б до того, що ані уряд СССР, ані уряд президента Джіммі Картера не могли б підписати цієї нової версії і треба було б „починати наново".

Як відомо, минулого тижня Вашінґтон і Москва повідомили, що пощастило узгіднити всі основні постанови САЛТ II і встановили дату підписання договору. Проте, у своєму комунікаті совєтське пресове агентство ТАСС додало слово, що дата підписання „провізорична". Спостерігачі думають, що совєтські чинники додали це слово з уваги на поганий стан здоров'я Брежнєва, або передбачують поважну опозицію до САЛТ II в Сенаті ЗСА.

Минулої неділі, не тільки секретар Венс виступав на телебаченні, але також сенатор Говард Бейкер із Теннесі, лідер Республіканської меншости в Сенаті. Бейкер виступив на програмі „Ішюз енд Енсерс" і заявив, що якщо уряд президента Картера не подбає про деякі зміни в теперішній версії САЛТ II, то Сенат правдоподібно відмовиться ратифікувати цей договір. Для ратифікації треба згоди двох третіх сенаторів.

Подібно до сен. Бейкера висловився теж демократичний сенатор Сем Нанн із Джорджії, твердячи під час пресового інтерв'ю, що не тільки республіканські, але теж демократичні сенатори вимагатимуть деяких додатків і змін до теперішньої версії САЛТ II.

Два дні раніше, тобто в п'ятницю, 11-го травня, ген. Александер Гейґ, теперішній головнокомандувач збройними силами Північно-Атлантійського Союзу (НАТО) і головний комен-

(Закінчення на стор. 4)

Помер бл.п. М. Неділко, один з найвидатніших наших малярів



Бл. п. Микола Неділко

Ню Йорк. — У минулу суботу 12-го травня ц.р., після довгої і важкої недуги, яка раз-ураз скошує чоловіків, жінок і навіть молодих людей у всьому світі, відійшов у вічність Микола Неділко, один з найвидатніших сучасних наших артистів-малярів, знаменитий кольорист, водночас людина надзвичайно скромна, людина великого серця. Покійний народився 1902 р. в Україні, студіював мистецтво в Київському Художньому Інституті у монументаліста Михайла Бойчука, що поєднував західні й східні впливи в оригінальному українському мистецькому стилі, та у вихованця Петербурзької Академії мистецтва Федора Кричевського. Як молодий студент-ідеаліст відсидів 2 роки у совєтській тюрмі.

Під час Другої світової війни опинився у Львові, де включився у тамошнє мистецьке життя, охоплене славетнім АНУМ-ом (Асоціяція Українських Незалежних Мистців). Виступав з індивідуальними виставками та брав участь у збірних виставках у Львові, Мюнхені, Парижі й Ню Йорку. В минулому році виставив 10 своїх картин на збірній виставці у „Гражді" в Гантері, і приготовлявся до заплянованої вже індивідуальної виставки в ґалерії Української Мистецької Фундації, основаної заходами й фондами п-ва Шафранюків, у Торонто, але важка недуга і смерть не дозволили йому вже здійснити цей задум.

Залишив у глибокому смутку дружину Оксану та світ українського мистецтва, який із смертю бл.п. Миколи Неділка став біднiший на одного зі своїх найкращих творців і представників. Завдяки своїй лаґідній вдачі, скромності й безпосередньості — у нього був широкий гурт дійсних приятелів.

У Піттсбурзі помер сл.п. проф. Іван Вовчук, визначний політичний і громадський діяч



Сл.п. проф. Іван Вовчук

Піттсбурґ, Па. — В понеділок, 14-го травня 1979 р., тут помер після короткої недуги на 79-му році плідного і трудолюбивого життя сл.п. проф. Іван Вовчук.

Покійний народився у 1900 році на Харківщині, був педагогом і агрономом, науковим співробітником Інституту Рослинництва в Харкові. Під час Другої світової війни його обрано віцепрезидентом Української Головної Визвольної Ради (УГВР). На еміґрації був визначним діячем ОУН, головою Центрального Представництва Української Еміґрації в Німеччині (1949-50 рр.), а в З'єднаних Стейтах Америки головою Головної Управи Організації Оборони Чотирьох Свобід України (ООЧСУ), редактором газети „Національна Трибуна", а опісля журналу „Вісник", автором багатьох наукових та інших статтей з політичною й громадською тематикою, в останніх роках тісно співпрацював із щоденником „Свобода" де друкував свої аналітичні статті, переважно на підсовєтські теми.

Будучи в Ню Йорку, покійний проф. І. Вовчук брав живу й активну участь в українському політичному й громадському житті, був головою Політичної Ради Українського Конґресового Комітету Америки у двох каденціях та членом багатьох інших наукових, політичних і громадських організацій.

Покійний залишив в смутку дружину Лідію, синів Вадима і Андрія з родинами й інших членів родини в Україні і на еміґрації та велику українську спільноту, яка високо цінила його працю для громади і української справи взагалі.

Ліві терористи в Туреччині вбили американського вояка

Стамбул, Туреччина. — Спеціяльні відділи турецької поліції вбили двох провідників скрайньо-лівої терористичної групи та заарештували десять інших членів під час наскоку на таємну квартиру Турецького Народного Визвольного Фронту. Це сталося на передмісті Стамбулу в суботу, 12-го травня, один день після того, як ці терористи вбили одного американського вояка і легко поранили другого.

Жертвою атаки терористів впав 21-річний американський вояк Томас Мозлі. Другий вояк, 23-річний Роберт Андраде, був легко поранений, коли на групу неозброєних американських вояків, які чекали на автобус біля військової бази Північно-Атлантійського Союзу у Чакмаклі напали терористи. Ця група раніше призналась до кількакратних нападів на неозброєних американських вояків і до вбивства вояка Едварда Клейпула 13-го квітня.

Під час наскоку на квартиру терористів поліція також захопила ряд документів, включно з плянами схоплення американського та ізраїльського консулів в рамках серії терористичних акцій. Спецвідділ турецької поліції переслухує схоплених терористів, сподіваючись добитись більше інформацій в цій справі.

Речники американського консуляту в Анкарі висловили серйозне занепокоєння з приводу посилення протиамериканських дій лівих терористів. Як відомо, в Туреччині перебуває понад 5,000 американських вояків та біля 5,000 членів їхніх родин. Більшість вояків — це експерти, які обслуговують підслухові станції у східніх провінціях Туреччини та слідкують за випробуванням ракет в СССР.

Х. Липецька буде солісткою у Дев'ятій симфонії Бетговена



Христина Липецька

Воррен, Міч. — У неділю, 20-го травня, ц.р., в год. 7:30 вечора, тут у концертовій залі Воррен Вудс при 1,340 Іст 12 Майл Роуд, відбудеться концерт, єдиною точкою програми якого буде Дев'ята симфонія Бетговена. Оркестрою диригуватиме Дейвид Деніелс, а співатиме „Реквем" хор під рудою Чарлза Ґірда. Поміж солістками на концерті виступить відома українська співачка, меццо-сопрано Христина Р. Липецька. Іншими солістами будуть: Ґленда Кіркленд — сопрано, Карл Садога — тенор та Роберт Бренч — бас-баритон. Ціна квитків 7.50 дол.

ВШАНУЮТЬ ГОЛОВНОГО ОТАМАНА С. ПЕТЛЮРУ

Бавнд Брук, Н. Дж. — Братство і Сестриця при церкві-пам'ятнику Оселі св. ап. Андрія в Савт Бавнд Бруку організує Спільну Трапезну для вшанування сторіччя з дня народження голови Директорії і Головного Отамана військ Української Народної Республіки Симона Петлюри. Трапеза відбудеться в неділю, 20-го травня ц. р., в год. 1-ій по полудні (після Соборної Панахиди). Вступ 15 долярів від особи. Зголошуватись треба в Кредитівці св. Андрія в Бавнд Бруку — тел. (201) 490—9085.

ЗУСТРІЧ З НАДІЄЮ СВІТЛИЧНОЮ В СИРАКЮЗАХ

Сиракюзи, Н. Й. — В неділю, 20-го травня ц. р., в годині 5-ій по полудні тут в залі Українського Народного Дому відбудеться, заходами Відділу УККА при співучасті жіночих й молодечих організацій, зустріч з Надією Світличною. Організатори запрошують до участи всю українську громаду.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Відрадне явище

Нещодавно американська преса, інформуючи про заплановану участь президента Джіммі Картера у вершинній конференції провідників індустріялізованих країн вільного світу, яка проходитиме в Токіо, Японія, в кінці червня ц. р., повідомила, що Президент використає нагоду свого перебування на Далекому Сході, щоб відвідати кілька інших країн того обширу, зокрема Південну Корею.

Під час своїх відвідин Південної Кореї президент Картер плянує перевірити справу дальшого можливого відтягнення американських піхотних частин з тієї азійської країни.

Як відомо, президент Картер на початку своєї каденції твердив, що протягом 5-ох років відтягне 35,000 американських фронтовиків із Південної Кореї, але скріпить летунські з'єднання ЗСА в тій державі.

Проте, вже в 1978-му році Президент з різних мотивів сповільнив відтягнення цих американських частин з Кореї, бо замість запланованих 6,000 вояків у минулому році ту країну залишило тільки 3,500 вояків.

Відтак в лютому цього року Департамент оборони повідомив членів Конгресу, що уряд президента Картера вирішив цілком припинити, принаймні до кінця 1979-го року, дальше відтягнення американських частин із Південної Кореї, бо амераканська розвідка підтвердила інформації інших розвідчих чинників, що комуністична Північна Корея має більше війська, ніж раніше думалося, а цей факт може становити поважну загрозу для Південної

Повідомлення Департаменту оборони про тимчасове цілковите припинення відтягнення додаткових американських військових частин, як і факт, що президент Картер вирішив особисто перевірити справу — це відрадне явище, бо вказує, що погляди Білого Дому і Пентагону хоч частинно сходяться із твердженнями тих емеритованих американських генералів і деяких високих старшин, які є в активній військовій службі, а рівнож багатьох аналітиків, законодавців і навіть деяких членів уряду президента Картера, які противляться будь-якому зменшенню в кількості американських піхотинців у Південній Кореї.

Наприклад, на початку 1977-го року генерал Джон Сінглявб, тодішній шеф штабу американських збройних сил в Кореї, одверто сказав, що відтягнення піхотних з'єднань ЗСА послабить оборонну спроможність Південної Кореї до такої міри, що може заохотити комуністичну Північну Корею напасти на Південну, подібно як це було в 1950-му році. Ген. Сінглявб тоді також твердив, що таке відтягнення американських вояків може спричинитися до загального послаблення оборонної сили вільного світу, зокрема Америки та Японії, на цілому обширі Далекого Сходу. Таке послаблення напевно використають такі комуністичні потуги, як Совєтський Союз і Китай для поширення своїх власних впливів у тій частині світу.

На початку минулого року генерал Джон Вессі, головний комендант збройних сил Об'єднаних Націй у Південній Кореї, заявив, що хоча виконає рішення президента Картера щодо відтягнення американських фронтовиків, залишаючи в тій азійській державі тільки летунські з'єднання ЗСА, то як комендант, волів би, щоб не було жадного зменшення в кількості американських вояків у Південній Кореї, бо комуністична Північна Корея та інші комуністичні держави того обширу представляють собою поважну мілітарну загрозу.

Про цю загрозу теж часто говорять американські та інші аналітики, а також члени південнокорейського та японського урядів, вказуючи, що навіть якщо тепер між Америкою та Китайською Народною Республікою вже встановлено нормальні дипломатичні та інші зв'язки, то все одно та комуністична держава, подібно як і Совєтський Союз напевно старатиметься поширити свої власні впливи в тій частині світу.

Треба надіятися, що під час своїх відвідин Південної Кореї в червні і липні президент Картер таки вирішить цілком припинити процес відтягнення американських піхотинців з тієї країни, бо цього вимагає не тільки безпека самої Південної Кореї, але також безпека та інтереси цілого вільного світу на обширі Далекого Сходу.

Володимир Косик

МОСКВА НА ШЛЯХУ ДО ТЕПЛИХ ОКЕАНІВ

[1]

Мрією Російської імперії завжди було вийти на теплі океани в Центральній Азії, в районі Афганістану, Іраку й Пакістану. Вже в минулому столітті, коли Британська імперія стояла твердою ногою в цьому районі, Москві вдалося поширити свої впливи на Афганістан. Цей стан залишився і після упадку царської і створення нової, совєтської імперії. Москва зберегла свої впливи, чекаючи вигідної хвилини, щоб поширити експанзію на південь. Ця експанзія, якщо якісь непередбачені події її не стримають, реалізується на наших очах. Але стається це не без труднощів.

Поширення впливів Москви в Афганістані

Совєтсько-російські впливи в Афганістані почали зростати в 50-их роках, тобто дещо більше як двадцять років тому. Щоб вийти з неймовірно відсталого середньовіччя, Афганістан потребував допомоги. Коли до Кабуль, столиці Афганістану, приїхав американський віцепрезидент Ніксон, афганці звернулися до нього з проханням, щоб ЗСА погодилися допомогти. У відповідь Ніксон зажадав, щоб Афганістан приступив до південно-східнього азійського пакту (СЕАТО).

Афганістанський уряд на це погодитися не міг, не лише тому, що він увійшов би до цього пакту з порожніми руками, але і тому, що в ньому основну ролю грали два традиційні вороги Афганістану — Іран і Пакістан. Тому Кабуль звернувся в справі допомоги до Москви, яка на це й чекала. Допомога Москви Афганістанові виглядала у цей спосіб, що російсько-совєтський уряд розпочав розбудову шляхів і шкіл. Для відсталої країни це дійсно дуже потрібне.

Але Москва будувала шляхи переважно стратегічного значення, які йдуть з півночі, із СССР в напрямі на південь. Що ж до шкіл, вона їх будувала так, щоб більшість з них були більше чи менше військового характеру. Дальше, Москва почала озброювати й вишколювати афганську армію. Для відсталої країни без індустрії, це була дійсно велика допомога. Але Афганістан заплатив за неї дорого: він мусів погодитися, щоб Москва наклала руку на єдине багатство країни — на поклади газу. Москва розбудувала видобування газу і від того часу спрямовує його безпосередньо до СССР без найменшої контролі з боку афганського уряду.

Згодом король цього „королівства під совєтським протекторатом", Зеґер Шах, пробував усамостійнитися і для цього нав'язав ближчі зв'язки з сусіднім Іраном. Але в 1973 році сформовані у Москві офіцери спротивилися і покликали до влади його кузина, ген. Дауда. Генерал Дауд не пішов передбаченим у Москві шляхом. Він відіслав численних росіян з Афганістану, зменшив впливи Москви і пробував знайти шлях поміж двома бльоками — Сходом і Заходом. Знаючи, що Москва зацікавлена більше військовими базами ніж піднесенням рівня країни, ген. Дауд звернувся за підтримкою до братніх мусулманських країн Савдійської Арабії, Єгипту і навіть Ірану.

Переворот і його наслідки

Така політика не сподобалася сформованим у Москві офіцерам і вони перевели у квітні 1978 року переворот. До влади прийшли комуністи. Афганська компартія мала лише декілька тисяч членів (на приблизно 15 мільйонів мешканців). Щоб утриматися при владі в країні з дуже релігійним мусулманським населенням, серед якого у великій мірі панують націоналістичні, шовіністичні і навіть ксенофобські настрої, новий режим застосовує брутальну силу і переслідування.

З огляду на сусідство підсовєтських мусулманських республік Москва завжди намагалася фаворизувати в цих околицях іслям, навіть коли на чолі афганської влади був король Заґер, чи князь Дауд. Від квітня минулого року все змінилося, з приходом до влади комуністів і прогресистів, які майже відразу взялися руйнувати традиції мусулманського суспільства. Правда, аграрна реформа (утвердження малої земельної власности і лише „заохочування" до творення колективних господарств), плян альфабетизації населення, серед якого є 90 відсотків неписьменних, майже повне знесення посагу для дівчат, що виходять заміж тощо, покищо не приносять шкоди афганській економіці, але ці заходи занадто раптово йдуть в напрямі знищення традиційних структур і тому не є популярними. Крім цього централізація, яка характеризує всі комуністично - прогресистські уряди, спричиняє приїзд на провінцію „інтрузів", людей центрального апарату.

Нова влада, чи точніше — партія сформувала загони активістів (всіх їх є 5,000). Вони їздять, з червоними пов'язками на рукавах, по всій країні і пояснюють політику нового уряду.

[Продовження буде]

Д-р Данило Міршук

ОСВІТА І ВИДАВНИЦТВО В СССР — ЗАСОБИ РУСИФІКАЦІЇ

[5]

Максим Рильський підбором словесно-мистецької лексики для своєї поетичної творчости, як і для науково-публіцистичних статтей рікрічно збагачував літературну мову українського народу. На нього орієнтувалися когорти молодих письменників, вчилися у нього збагачувати мову, культивували національний дух мови. Але академік І. Білодід рекомендує зворотний шлях, коли говорить що: „Намагання спрямувати розвиток національної мови на шлях ізольованості, культивувати в ній раритетні, штучні елементи під голосом „національного духу" мови, не врахувати нових рис і закономірностей у її розвитку... завжди було ознакою буржуазно-націоналістичних спрямувань."*

В іншому місці І. Білодід пише: „Досконалість граматичної будови російської мови, розробленість її стилістичної системи й лексико-фразеологічного багатства, засоби образного вираження виявилися прекрасними зразками і моделями як прямого запозичення, так і для активізації цих же засобів, словотворчих та фразеологічних компонентів у національних мовах."**

Кажучи іншими словами, Білодід спрямовує українську національну мову на тори механічного мавпування російської й дораджує переносити російські мовостилі в українську мову. Тим буде збережений дух єдности, правдивіше — поглинення української мови російською! Який же це вчений, що ігнорує мовну специфіку і її духово-історичний шлях розвитку в якому вона творилась та удосконалювалась? Відомо, що мова кожного народу має власний шлях розвитку, обумовлений подіями, які спричиняють норми творення й дух мови на кожному етапі її розвитку. Якщо ж українська мова в окремих граматичних нормах ще не виробила стабільности, то це сталося у наслідок історичної переривности розвитку української нації в її державних формах. Не може ж не знати Білодід, що українська мова валуєвським циркуляром 1863 року внаслідок шовіністичної політики Росії була позбавлена прав національної мови; була заборонена в школі, в театрі, в пресі, в друку книжок, тобто була заморожена на довгі часи. І тільки в період національної революції 1917-20 роках швидкими темпами поверталась до державних установ та шкіл усупереч реакційній політиці Москви. Її розвиток навіть червоні володарі не могли стримати і вимушені були піти на поступки т.зв. українізації 20-их років.

Разом з цим пригадаємо, що й російська мова почала розвиватись з приходом у літературу А. Пушкіна, ним реформована і розвивалась як державна мова за рахунок стримання і замороження мов інших народів.

Ів. Білодід в своїй праці „Розвиток мов соціялістичних націй СРСР" зсилається на академіка І. Срезневського про красу й багатство української мови, а в іншому місці заперечує себе і рекомендує не лише вчитись у росіян, але й живцем переносити „стилістичні форми" з російської в українську мову!

Сучасна творча ґенерація в Україні набагато переросла академіка І. Білодіда й винесла йому заслужений вирок: „Інститут мовознавства АН УРСР на чолі з академіком Білодідом завжди був головним знаряддям нівеляції української літературної мови. Саме інститут здійснює нагляд за відхиленням розвитку мови від заданого курсу. Власне контроль за мовою сучасних авторів зводиться до мінімуму, бо зараз мало є письменників, які знають українську мову."***

Така штучна асиміляція мов у Совєтському Союзі є антинародним явищем, бо вона спрямована на знищення культур неросійських народів і веде до гібридизації культури, до злиття національних мов у єдину російську, імперську, яка також у кінцевому рахунку малощо від того виграє в сенсі культурного збагачення, а навпаки переживатиме процес свого спотворення. Свого часу про таке явище насильного вимішування мов висловив обґрунтовану думку ще Потебня: „Якби об'єднання людства за мовою і взагалі за народністю і було можливе, то воно було б загибіллю для людської думки, як заміна багатьох почуттів одним."****

Про питання злиття мов і націй та їх культур висловилось багато українських і російських учених і письменників, які вбачають у такому процесі не лише шкоду для нації, яка призначена на поглинення, але і для нації панівної, насильника. Про ці питання писав провідний російський поет

(Закінчення на стор. 4)

* І. К. Білодід. „Розвиток мов соціялістичних націй СРСР", Київ, 1967, ст. 65.

** Там же, ст. 82.

*** „Український Вісник". Випуск 6. „Смолоскип", 1972, ст. 81.

**** Ів. Дзюба. „Інтернаціоналізм чи русифікація", Сучасність, 1968, ст. 69.

Микола Кушніренко

ПРО НАЗВУ „ЗАКАРПАТТЯ"

Українська етнографічна територія розширяється на південний захід за Карпатські гори, творячи там ніби суцільне продовження української Галичини. З Київської Руси-України прийшли в цю землю назва Русь. Пізніше цей край за Карпатами — Закарпаття — мав різні неусталені назви. Чеський письменник, дослідник Закарпаття, Іван Ольбрахт писав у 1932 році: „Ця земля є ще без імени, чи ліпше сказати, має їх забагато для того, щоб могла його мати"*.

Ціле українське Закарпаття перед 1919 роком, протям століть, належало до Угорщини. Тому в українській і російській літературі називано його Угорська Україна або Угорська Русь.

Після приєднання Закарпаття до Чехо-Словаччини, у травні 1919 року, цей край офіційно став називатися Підкарпатська Русь (Podkarpatska Rus). З погляду чехів, русини-українці у цьому краю жили „під Карпатами". Одначе Підкарпатська Русь стосовно цілої української території була не „Підкарпатська", а „Закарпатська". Через те в українській літературі вживається назва „Закарпатська Україна", або просто — „Закарпаття". Про нього видатний український географ Степан Рудницький у 1923 році писав: „Досі називано його й досі називають Угорською Україною чи Русею, Карпатською Русею, Підкарпаттям, чи як ще. Перша з цих назв мала ще деяке оправдання, як довго існувала давня велика Угорщина, інші назви, або незручні, або (як пр. остання) цілком хибні. Одинока географічно вартісна назва це Закарпаття. Воно дійсно лежить у запіллі (чи геотектонічно чи морфологічно братимемо) карпатської фалдовини".** Цю назву чехи, під час свого володіння Закарпаттям, забороняли, вбачаючи в ній протидержавні тенденції, і вона була нелегальною, не кажучи вже про назву „Закарпатська Україна", за котру карали.

Для українців, що дивляться на цей край з Києва і Львова є він *за* Карпатами. Так має дивитися на нього кожний українець, незалежно від того, де він перебуває — у Києві, Львові, чи у Ню Йорку або в Сиднеї. Закарпаття, за словами географа, „одинока географічно вартісна назва", що має також і політичний зміст.

Територія Підкарпатської Руси у роках 1919-1939 не охоплювала цілого етнографічного Закарпаття. Частину його, положену на південь від Тиси, з містом мармароським Сиготом і українськими селами довкола нього, зайняла у 1919 році Румунія і ця територія належить до неї й тепер.

Західня частина Закарпаття, на захід від ріки Ужа, — Пряшівщина, тобто закарпатська Лемківщина, від 1919 року й дотепер належить до Словаччини.

За часів автономії Підкарпатської Руси, від кінця жовтня 1938 року, на її території неофіційно почала вживатися назва „Карпатська Україна", спочатку вона появилася в галицькій українській пресі і швидко прийнялася на Підкарпатській Русі. Декретом автономного українського уряду Підкарпатської Руси ця назва стала офіційною назвою краю від 1-го січня 1939 року. Також і Сойм Карпатської України прийняв цю назву 15-го березня 1939 року.

Територія Карпатської України, після віденського арбітражу 2-го листопада 1938 року, була менша кол. Підкарпатської Руси, бо міста Ужгород і Мукачів були приєднані до Мадярщини. Назва „Карпатська Україна" має історичне значення і відноситься вона до частини Закарпаття за певної доби його історії — від жовтня 1938 р. до середини березня 1939, коли у федеративній Чехо-Словаччині, на невеликому клаптику землі, заіснували деякі форми української державности, розголошучи на цілий світ актуальність всеукраїнської політичної проблематики.

Після приєднання Закарпаття у 1945 році до Української ССР, воно має в її межах ту саму територію, що була за часів Чехо-Словаччини перед віденським арбітражем. Цей край у межах УССР творить окрему адміністративно-територіяльну одиницю — Закарпатську область. У сучасній Україні називають його Закарпатська Україна, або Закарпаття, що має багато ширший зміст, ніж територіяльно-адміністративна назва.

За чеської ери на Закарпатті, українці, не хотячи вживати для свого краю штучної назви „Підкарпатська Русь" вживали хибну, як писав географ С. Рудницький, назву „Підкарпаття". Цю назву вживав також тижневик „Українське Слово" в Ужгороді (1932-1938) і автор цих рядків, друкуючи в ньому свої статті. Назва „Підкарпаття" була хибна тому, що їдучи зі Львова на південь натрапляємо на властиве „Підкарпаття" або „Під-

(Закінчення на стор. 4)

* Ivan Olbracht. „Zeme bez Jmena". 1932, Praha 16, Otto Girgal, стор. 73.

** Степан Рудницький. „Огляд національної території України". Берлін, 1923, стор. 54.

Я. Татомир

ПРО ІНСТИТУТ ІМ. ВЯЧЕСЛАВА ЛИПИНСЬКОГО

Більшість наших громадян мало знає про Східньо-Европейський Дослідний Інститут ім. Вячеслава Липинського (СЕДІВЛ) у Філядельфії, а і є, мабуть, такі, які ніколи не чули про його існування.

Це маловідоме, тихе, скромне існування Інституту не стоїть, одначе, у ніякому відношенні до об'єму і динамізму його дотеперішньої науково-видавничої діяльности та до його великих але реальних плянів на майбутнє.

Переді мною одне з перших видань СЕДІВЛ-лу: „Події в Україні у 1917-1921 роках". Ця велика праця німецькою мовою, 2,600 сторінок друку, чотири гарно оправлені томи — це документи, які відносяться до подій в Україні у 1917-1921 роках, знайдені в австрійському Державному Архіві у Відні. Вартість тієї великої праці можна міряти тим, що американські, німецькі та деякі інші закордонні наукові інституції, перш за все університетські бібліотеки закупили у відносно короткому часі майже весь наклад цього видання, а Конгресова Бібліотека у Вашінгтоні набула чотири комплекти видання.

Дуже замітною подією на нашому книжковому ринку були два інші видання Інституту, а іменно: листування проф. Дмитра Дорошенка з В. Липинським та листування д-ра Осипа Назарука з Липинським. У найближчих місяцях цього року появиться велика, 900-сторінкова монографія Липинського про полковника Кричевського.

Причиною, яка згуртувала кілька одиниць і довела згодом до заснування Інституту було заіснування небезпеки, у якій знайшовся у Відні, архів одного із наших найбільших політичних мислителів і блискучого ідеолога Гетьманської Держави Вячеслава Липинського.

Була загроза, що цей архів та ще інші цінні історичні матеріяли, які переховувалися разом з архівом Липинського, попадуть у руки большевиків.

Коротка історія архіву Липинського така: після невдачі наших визвольних змагань у 1917-1921 роках, Вячеслав Липинський перебував у Райхенаві біля Відня, а згодом у Бадеґу в Стирії. Там його кількакратно відвідував Митрополит граф Шептицький. У 1928-му році Митрополит закупив частину архіву Липинського з думкою передати його згодом до заснованого ним Українського Національного Музею у Львові. Коли Вячеслав Липинський помер у червні 1931-го року, його архів приміщено, враз з іншими вартісними архівними матеріялами у Відні, під опікою пароха Відня о. Мирона Горнякевича. У тому часі Митрополит не хотів ще перевозити цих матеріялів до Львова, маючи, мабуть вже тоді передчуття, що наближається історична завірюха.

Після Другої світової війни, коли Австрію і її столицю Відень окупувала Червона армія, а совєтські агенти нишпорили по Відні, о. Горникевич за порадою і при допомозі кардинала Ініцера, сховав ці архіви спершу у підземеллях катедри св. Стефана, де буле теж великі архіви віденської архидієцезії, а опісля у австрійському Державному Архіві.

Укоротці, після цього, о. Горникевич колькакратно переслухувала совєтська тайна поліція, яка вимагала від нього зізнання де подівся архів Липинського. Отцеві Горникевичеві пощастило втекти із совєтської до американської зони в Австрії, уникнувши дальших переслухувань.

Фактичним початком СЕДІВЛ'у, хоча формально його основано у 1963 році, треба вважати рішення гурту прихильників Липинського у Філядельфії, у 1961 році, щоб зробити мікрофільми із архіву Липинського, перевезти їх до Америки, цим способом забезпечивши архів перед большевиками.

Головний директор Інституту Євген Зиблікевич зацікавився архівом Липинського та справою збереження цього архіву ще під час свого перебування в Австрії, де він часто зустрічався з о. Мироном Горникевичем.

Процес мікрофільмування почався у 1961 році і тривав два роки. Займався тією справою зовсім безкорисно о. Теофіль Горникевич, брат колишнього пароха Відня о. Мирона, маючи до допомоги довіреного мікрофільмаря, працівника архіву. Транспорт мікрофільмів відбувався під іменем австрійського Державного Архіву, дипломатичною поштою до австрійської амбасади у Вашінгтоні і звідтіля до директора Зиблікевича у Філядельфії.

Листа видань Інституту, які є у заавансованій стадії опрацювання, або над якими праця вже почалася, є імпозантна: три дальші томи листування Липинського; спомини гетьмана Скоропадського та інші матеріяли його великого особистого архіву, які мають величезну історичну вартість; цінні родовідні матеріяли, включно з альбомами рідкісних фотографій гетьмана і його родини, що їх Інститутові передала дружина гетьмана Олександра; твори В. Липинського, Пантелеймона Куліша та інші праці, які відносяться до питань української політичної думки. Інститут почав теж розшуки за політичною україникою у Німеччині, у Державному Архіві у Бонні та у воєнному архіві у Фрайбурґу. Ці розшуки повинні довести до чергового великого, кількатомового видання документів, які відносяться до нашої новішої історії. Крім цього в Інституті знаходяться цілі або частини архівів, щоденники та інші матеріяли таких найвизначніших і відомих постатей: нашого Митрополита графа Андрея Шептицького, Євгена Олесницького, Євгена Чикаленка, Дмитра Дорошенка, Андрія Жука, Івана Мірчука, Степана Томашівського, Івана Кревецького, Богдана Лепкого, Василя Кучабського, Володимира Залозецького, Василя Панейка, Адама графа Монтезора, Осипа Назарука, Михайла Савур-Ципріяновича, Олександра Скорописа-Йолтуховського, Николи Кочубея, Людвика Сідлецького (Сави Крилача), Льонгина Цегельського та менші матеріяли кілька десятків інших осіб. Усі ці матеріяли є надзвичайно цінні для нашої історії і велика заслуга — СЕДІВЛ'у, що він відшукав і переховує такі матеріяли і цим зберігає їх від евентуальної затрати.

Яка є структура СЕДІВЛ'у і звідкіля він черпає фонди на свою діяльність. Фінансову базу Інституту творять члени-фундатори, члени-меценати та спомагаючі члени. Членами-фундаторами є одиниці, які пожертвували на працю Інституту тисячу долярів або більше, а членами-меценатами є ті, які пожертвували 5,000 долярів або більше. Члени-фундатори і члени-меценати мають пасивні і активні виборчі права і вони рішають про усі важливі справи цього Інституту.

Працівниками Інституту є переважно історики, колишні або активні тепер професори високих шкіл та одиниці із публіцистичним та видавничим досвідом.

Так звану редакційну Колегію Інституту творять сьогодні: Василь Рудко, Роман Залуцький та Євген Зиблікевич. Загальна редакційна колегія запрошує наукових співробітників для відредагування окремих томів видань Інституту і відповідальними редакторами шести томів, які уже появилися і двох томів, які появляться у найближчих місяцях були: о. Теофіль Горникевич (чотири німецькомовні томи); Іван Коровицький (том листів Д. Дорошенка); Іван Лисяк-Рудницький (том листів О. Назарука); Лев Білас (два томи — монографія Липинського про полковника Михайла Кричевського).

Інститут платить науковим співробітникам гонорар у висоті 1,000 долярів від кожного опрацьованого тому. Та дотепер усі ці співробітники звернули свої гонорари у формі своїх пожертв на потреби Інституту.

Головний директор Є. Зиблікевич підходить до справи не надто великої популярности Інституту досить філософічно: ...„Дотепер появилися", — сказав він, — „у наших і чужомовних журналах і часописах, головно англомовних і німецькомовних, кругло 250 рецензій і згадок про наші видання.

Якщо йдеться про широкі маси громадянства, ми ніколи не робили окремих заходів, щоби стати більше популярними, але ми вірили і віримо, що тільки нашою працею і якістю наших видань здобудемо серед нашого громадянства більшу увагу і більшу підтримку.

У державних народів такими Інститутами як СЕДІВЛ піклується держава і фундації багатих людей. Ми, недержавний нарід не маємо, очевидно, допомоги

(Закінчення на стор. 4)

ЗАХОДАМИ
Об'єднання Мистців Українців в Америці і 20-го Відділу Союзу Українок Америки ім. Олени Теліги
відбудеться

В И С Т А В К А
МАЛЯРСЬКИХ та КЕРАМІЧНИХ ПРАЦЬ
НАТАЛІЇ СТЕФАНІВ
у днях 19-25-го травня 1979 року
у залі УСО „Тризуб" у Філядельфії, Па.
Відкриття у суботу від 4-8 вечора.

Пласт Організація Української Молоді
Курінь „Буриверхи"
влаштовує
МИСТЕЦЬКУ ВИСТАВКУ ОБРАЗІВ ЗЕНОВІЯ ОНИШКЕВИЧА
18, 19, 20 травня 1979 року
П'ятниця: 7:30-10:00, субота: 12:00-9:00, неділя: 9:00-6:00.

в домівці хору „Дніпро"
в естродомі св. Йосафата, 5720 State Rd., Parma, Ohio

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Замість квітів на свіжу могилу
Дорогого та Незабутнього
бл. п. Володимира Ґентіша
Конферансьє імпрез на Союзівці
складаємо 50.00 долярів
на Сиротинець у Бразилії.

Родині Покійного висловлюємо наші найщиріші співчуття.
АНЯ ДИДИК з Родиною

Замість квітів на свіжі могили
колишнього нашого Дорогого Пароха в Брукліні
св. п. о. митрата Климентія Прийми
та нашого Незабутнього Приятеля
св. п. ред. Михайла Островерхи
в Брукліні, Н. Й.
на Патріярший Фонд
50.00 долярів жертвують
Наталя і Михайло КЛЕЦОРИ
Равдон, Квібек, Канада

В ДРУГУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСЯ І БРАТА
бл. п. о. протоієрея
ПАВЛА ДАРМОЦЯ
буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в середу, 16 травня 1979 р., о год. 9-ій ранку
в церкві св. Михаїла в Геммонд, Інд.,
яку відправить о. ІВАН ЩЕРБА.
Про молитви за упокій душі Покійного просять:

дружина — ОЛЬГА
син — ДЕНИС з дружиною ШЕРІ і донею РЕБЕКОЮ
сестра — РУЗЯ ПАХОЛОК з мужем ПАВЛОМ
брат — ВАСИЛЬ з родиною в Україні
Ближча і дальша Родина в краю і Америці

В ЧЕСТЬ СТОРІЧЧЯ СИМОНА ПЕТЛЮРИ
Музей Церкви-Пам'ятника в Бавнд Бруку
влаштовує
ВИСТАВКУ ФОТОГРАФІЙ
УЧАСНИКІВ та ПОДІЙ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ
Виставка триватиме
від 20 травня до 20 серпня 1979 року.

Попередня ВИСТАВКА писанок та замальовок з 4000-ої колекції КОСТЯ МОЩЕНКА продовжуватиметься через цілий літній сезон.

Музей відкритий: середа і четвер від 11-5-ої год., в суботу і неділю — 12-5 по пол. та за попереднім домовленням — (201) 356-0090 або (201) 356-9105.

Плем'я „Перші Стежі"
повідомляє, що відкриття
ВИСТАВКИ КАРТИН
ОМЕЛЯНА МАЗУРИКА
та ГРАФІКИ
АРКИ ОЛЕНСЬКОЇ-ПЕТРИШИН
відбудеться
в п'ятницю, 18 травня 1979 р., о год. 8-ій веч.
у Пластовому Домі у Філядельфії, Па.
5146 N. 10-та вул.

Виставку можна оглянути додатково в суботу, 19-го травня 1979 р. та в неділю, 20-го травня 1979 р. від год. 11-ої ранку до 6-ої вечора.

Д-Р МИХАЙЛО ДАНИЛЮК
На медичні Теми
Лікарський довідник.
Книжка у твердій темно-зеленій обгортці із золотими буквами роботи мистця МИХ. МИХАЛЕВИЧА. 336 сторінок.
Ціна 7.00 дол.
SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.

В глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що 14-го травня 1979 року, в ранніх годинах, в шпиталі в Ірвінґтоні, Н. Дж., по короткій недузі, упокоїлась в Бозі, на 84-му році життя, наша Найдорожча МАМА, БАБУСЯ, ПРАБАБУСЯ І СЕСТРА

бл. п.
ТЕКЛЯ ДЕМЧУК
з ПРОЦИКІВ
вдова по довголітньому директорові шкіл у Мшані, пов. Зборів, Галичина.

ПАНАХИДА відправиться в похоронному заведенні Литвин і Литвин, 801 Спрінґфільд Авеню, Ірвінґтон, Н. Дж., в середу, 16-го травня 1979 р., о год. 7:30 веч.

ПОХОРОН в четвер, 17-го травня 1979 р. в церкві св. Івана Хрестителя, о год. 9:30 ранку, а опісля на український православний цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
син — інж. ВОЛОДИМИР ДЕМЧУК з дружиною ТАНЕЮ
доньки:
НАДЯ ҐУЛЯЙ з мужем РОМАНОМ
ЛЮБА МРИГЛОЦЬКА з мужем ВОЛОДИМИРОМ
ВІРА ЯВОРСЬКА
внуки:
БОРИС ҐУЛЯЙ з дружиною АРЛІНОЮ
НАДЯ ЯВОРСЬКА
ЛЮБЦЯ І ТАНЯ ДЕМЧУК
правнуки — РОМЧИК, МАРКО, ЕРІК ҐУЛЯЇ
брат — МИКОЛА ПРОЦИК зі синами ЗЕНОНОМ І ВОЛОДИМИРОМ з родинами
братанка — НАДЯ НІМИЛОВИЧ з родиною
Ближча і дальша Родина в Канаді й Україні

Братство і Сестрицтво при Церкві-Пам'ятнику Оселі св. ап. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.
запрошують на
СПІЛЬНУ ТРАПЕЗУ
для вшанування
СТОЛІТТЯ НАРОДЖЕННЯ
ГОЛОВИ ДИРЕКТОРІЇ І ГОЛОВНОГО ОТАМАНА ВІЙСЬК УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ
СИМОНА ПЕТЛЮРИ
Неділя, 20-го травня 1979 р., год. 1 по пол.,
одразу після СОБОРНОЇ ПАНАХИДИ.
Вступ — 15.00 дол. від особи.
Попередня продаж і замовлення квитків на трапезу:
Кредитівка св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.
Тел.: (201) 469-9085

В суботу, 12-го травня 1979 року, після тяжкої недуги, відійшов у Вічність,
бл. п. мистець-маляр
КЛИМ ТРОХИМЕНКО

ПАРАСТАС відбудеться в середу, 16-го травня 1979 року, о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Насевичів, 109 E. Tabor Rd., Філядельфія, Па.

В четвер, 17-го травня 1979 року, після відправ в похоронному заведенню, о год. 10-ій ранку, ПОХОРОН відбудеться на українському православному цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку — СИН з РОДИНОЮ

В ПЕРШУ БЕЗМЕЖНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
наших Найдорожчих —
МАМИ
МАРІЇ ЗАЛЬОПАНОЇ
з дому ЖМУРКО
І БАТЬКА
СТЕПАНА ЗАЛЬОПАНОГО
будуть відправлені
ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДОЮ
в церкві св. Константина в Міннеаполіс, Міннесота
в суботу, 19 травня і суботу, 26 червня 1979 р., о год. 7:30 рано.
Про молитви за спокій Душ Покійних просять —
дочка МИРОСЛАВА НАЛИВАЙКО з мужем ЄВГЕНОМ

86-ий Відділ Союзу Українок Америки — Нюарк-Ірвінґтон, Н. Дж.
запрошує на
З У С Т Р І Ч
з НАДІЄЮ СВІТЛИЧНОЮ
та ВИСТАВКУ САМВИДАВУ
приготовану **Видавництвом „Сучасність"**
в п'ятницю, 18-го травня 1979 р., о год. 7:30 веч.
в УНДомі, 140 Проспект Авеню, **Ірвінґтон, Н. Д.ж.**
Вступ — 4.00 дол., емерити і молодь — 2.00 дол.

У пам'ять Товариша з Філії Української Академічної Гімназії у Львові
бл. п. мґра Андрія Тершаківця
складаю 250.00 долярів
на Український Вільний Університет у Мюнхені.
Роман КУХТА

Повідомляю Знайомих і колишніх Політичних В'язнів концентраційного табору Бухенвальд, Німеччина, що в суботу, 12-го травня 1979 р. відійшов у Вічність, по довгих роках важкої недуги, на 65-му році життя

бл. п. ВОЛОДИМИР ДУТКА

ПОХОРОН — в середу, 15-го травня 1979 року, о год. 9:30 ранку з церкви Чесного Хреста в Асторії, Н. Й., а опісля на український католицький цвинтар св. Духа в Гамптонбурґу, Н. Й.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

МИХАЙЛО СТУПКА, друг недолі Покійного

ПРОВІД УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ
запрошує все Членство Українського Національного Руху та Українське Громадянство на
ВРОЧИСТЕ ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА
на могилі
сл. п. Голови ПУН
ОЛЕГА ШТУЛЯ-ЖДАНОВИЧА
що відбудеться
в неділю, 27-го травня 1979 року, в годині 11-ій ранку на українському православному цвинтарі св. ап. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
136 Друга Авеню, 2-ий поверх
(ДІМ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ)

П'ятниця, 18-го травня 1979 року, о годині 7:30 веч.
ЛЕВКО МАЙСТРЕНКО
ДОПОВОДЬ ІЛЮСТРОВАНА ПРОЗІРКАМИ
„МОНУМЕНТАЛЬНА АРХІТЕКТУРА ГЕТЬМАНЩИНИ" (17 і 18 сторіччя)
Після доповіді відбудеться дискусія.

У 100-ту річницю народження Голови Директорії і Головного Отамана Армії і Фльоти Української Народної Республіки
сл. п. СИМОНА ПЕТЛЮРИ
закликаємо Відділи та Членство Об'єднання Прихильників ДЦ УНР в США, взяти численну участь
В ЦЕРКОВНИХ ЖАЛОБНИХ УРОЧИСТОСТЯХ, що почнуться
в неділю, 20-го травня 1979 р., о год. 9:30 ранку в Церкві-Пам'ятнику св. Ап. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.
ПРЕДСТАВНИЦТВО УРЯДУ УНР в ЕКЗИЛІ І ГОЛОВНА УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ ПРИХИЛЬНИКІВ ДЦ УНР в США

Окружний Комітет УНСоюзу Філядельфійської Округи
при співпраці Відділів 347-го і 331-го в Міллвілл, Н. Дж., 261-го в Вілліямставн, Н. Дж., 231-го в Кемден і 378-го в Вудбайн, Н. Дж.
влаштовують
в неділю, 24 червня 1979 р., о год. 1 по пол. на площі і залях УПЦеркви свв. Петра й Павла в Міллвілл, Н. Дж.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
для відзначення
85-ти РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ „БАТЬКА СОЮЗУ"
Програма дня: народні танці, різні розваги та несподіванки, а також ЗАБАВА з ТАНЦЯМИ.
Головним промовцем під час Ювілею буде **Д-р ІВАН ФЛИС,** *головний предсідник УНС*
Початок свята — година 1-ша по пол.

До участи в ювілейному святі запрошується все Українське Громадянство та Членів-Союзовців усіх довколишніх місцевостей стейтів Ню Джерзі, Пенсильванії, Ню Йорку й Делевар.

ОСВІТА...

(Закінчення зі стор. 2)

Паустовський, який вважав поглинення однією мовою інших мов шкідливим і згубним явищем насамперед для російської мови.

Секретар правління спілки письменників СССР письменник Георгій Марков на п'ятому з'їзді Спілки Письменників України також сказав, що: „Письменник повинен яскраво виявити національні лінії, відшукати найсокровенніші й самобутні національні барви й звуки, котрі можна видобути лише в тому разі, коли письменник сягнув глибини народньої душі, справжньої народньої поезії... тому я вважаю зовсім неправомірним ставити питання про те, чи можна письменникові применшувати національний момент у його творчості. Ні, це неприпустиме, це небезпечно."*****

Та це ще не значить, що вся російська інтелігенція й зокрема інтелігенція в літературі стоїть на лояльних позиціях оборони національних культур. Наприклад, А. Агаєв, про якого говорив на п'ятому з'їзді СПУ секретар Спілки Письменників Російської Федерації Сергій Барузін, виступив із статтями в яких підтримував політику партії і вимагав ліквідації національних мов та переходу письменників на російську мову. Сергій Баруздін, критикуючи А. Агаєва, назвав Василя Блакитного одним із зачинателів української радянської літератури, та сказав, що не можна промовчувати таку складну постать як В. Винниченко і не вдавати, що їх не було. Розуміється, ми шануємо таких творців російської культури, як Марков і Баруздін, віримо що з тотожними росіянами українська інтелігенція завжди буде співпрацювати в напрямі розвитку власних національних культур.

***** „П'ятий з'їзд СПУ". Київ, 1967, ст. 243.

ПРО ІНСТИТУТ...

(Закінчення зі стор. 2)

держави. На щастя, — і говоримо про те із гордістю, — існують у нас одиниці, які мають велике зрозуміння для праці, яку веде Інститут і своєю великою жертвенністю дають Інститутові змогу працювати"...

Інститут має у Філядельфії власний дім. У зв'язку зі зростом діяльности і з нагромадженням архівних матеріялів, теперішнє приміщення стає уже тісним і Інститут потребує більшого будинку. Маймо надію, що Інститут поширить дещо вузьке коло своїх фундаторів, меценатів і спомагаючих членів і придбає нове, достатнє приміщення для своєї корисної праці.

Існування, ріст і велика, хоча не дуже помітна праця Інститутў — це ще один доказ, що з нами не є так зле, як голосять деякі наші болільники, і що ми розбудовуємо важливі ділянки українського національного життя, хоча деколи серед великих труднощів і надлюдськими зусиллями.

ВСТУПНЕ СЛОВО....

(Закінчення зі стор. 1)

заснування до першої конвенції виносило всього 220 долярів і 35 центів. Дальші коментарі зайві, але в світлі того факту початкове гасло про мобілізацію всіх наших сил поширено вже і на засоби, себто мобілізацію всіх наших ресурсів.

Уся 85-літня історія нашого Українського Народного Союзу це одна велика і — сміло можна б сказати — часто героїчна епопея власне цієї мобілізації наших українських сил і ресурсів в Новому Світі, щоб могти цими спільними силами та ресурсами піднімати тягарі нашої долі, долі наших членів, нашої громади і нашого народу. І Союз їх двигає. Про це могли б сказати тисячі й тисячі наших членів та їх родин, про це промовисто говорить історія наших Українських Громад в Америці і Канаді, багато дечого з того записано в історії цих двох країн та в історії нашого українського народу, включно із найновішим піднесенням одного з таких тягарів, звільненням Валентина Мороза, до якого УНСоюз замітно причинився.

Так, УНСоюз за 85 років свого існування змобілізував десятки тисяч сил і грубі мільйони ресурсів та підніс багато-багато тягарів. І про це ми повинні пам'ятати. Але куди більші однаково потреби, як і можливості, та куди більші тягарі ще перед нами. І це саме повинно бути головним предметом наших теперішніх нарад і рішень.

Головніші і важливіші з цих наших турбот про майбутнє я подав Вам на закінчення свого річного звіту. Розгляд та вирішення цих завдань будуть першим і, можливо, рішальним іспитом нашої зрілости в нашій чотирорічній каденції, що може мати й рішальний вплив на будову нашого майбутнього. Просімо Бога та докладімо всіх наших сил, щоб ми цей іспит склали. Цього очікують від нас наші члени, наші громади і наш нарід.

У цьому бажаю Вам найкращих успіхів та приємного побуту на нашому „клаптику України на американській землі" і формально відкриваю річні наради Головного Уряду УНС цього ювілейного 1979-го року.

ПРО НАЗВУ „ЗАКАРПАТТЯ"

(Закінчення зі стор. 2)

гір'я", себто околиці Долини, Стрия, Дрогобича, Самбора.***

Українці в Америці іноді й тепер вживають неточних, чи неправильних назв, пов'язаних із Закарпаттям. У „Свободі" (2 березня ц. р. ч. 47) П. Стерчо пише: „Прихильні рецензії в чужоземній (?) пресі (на виступи учительського хору — МК) інформували про те, що карпатські українці мають високу тисячолітню культуру, а країна їх не є „землею без імени", як твердив чеський письменник Іван Ольбрахт". Автор статті не подає жадних джерел тих рецензій, але цілком імовірно, що в чеській, словацькій і румунській мові були дуже прихильні рецензії на виступи закарпатського учительського хору під диригентством Олекси Приходька, кол. помічника славного Кошиця. Але чи в тих рецензіях (1932-35 рр.) були вирази „карпатські українці" — це дуже сумнівне. Очевидно це сучасні терміни П. Стерча перенесені в минувшину. Крім того, славний чеський письменник Іван Ольбрахт не просто „твердив", що Закарпаття є „землею без імени", а вжив стилістично дуже змістовне речення, що на початку цієї статті точно перекладене з чеської мови. Він писав, що Закарпаття має „забагато імен". У своїх знаменитих репортажах („Zeme bez jmena") може не під милозвучною назвою для українського вуха, цей видатний письменник ще у 1932 році писав про москофільство — українську боротьбу так: „Бойові сили москофілів (Rusw) і українців рівні: половина проти половини. Але українство переможе". (ст. 86). Далі він подає свої аргументи „чому мусить перемогти українська мова" (ст. 87). Ольбрахтові передбачення на п'ятьшість років наперед здійснилися в більшій мірі, ніж він думав.

Назва „карпатські українці", коли вона не стосується точно доби Карпатської України, та й загалом, є помилкова, бо в Карпатах є українці в околиці Турки, Сколя, Балигороду й ін. Отже про котрих українців мова?

На південних схилах Карпат є Закарпаття, а українці у цьому краю є закарпатські, чи просто карпатці, як є буковинські українці — буковинці, галицькі — галичани, а над Дніпром — полтавці, чернігівці, херсонці і т.д. Сантимент до Карпатської України (1938-39) не може затемнювати логіки і географії та запроваджувати хаотичне назовництво.

У ЗСА існує діяльна організація „Карпатський Союз", що складається з українців уроджених на Закарпатті та тих, що там багато років жили і працювали. На з'їзді цієї організації в 1972 році у Глен Спей, один з його учасників подав пропозицію,. щоб змінити назву Союзу на „Закарпатський". Голова зборів, не подавши цього внеску на ніяке обміркування, зразу дав його на голосування і за тією пропозицією було... три голоси. Назва „Карпатський" є не лише географічно неправильною й невиразною, а й відірваною від сучасних назв „Закарпаття" та „Закарпатська Україна", що їх уживають на українських землях.

*** Б. Барвінський. „Назва „Україна" на Закрапатті". Вінніпег, 1952, ст. 8 (Передмова).

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСоюзу!

ГОЛОВНИЙ УРЯД...

(Закінчення зі стор. 1)

Комісії входитиме представник молоді. З уряду до всіх комісій входить головний предсідник д-р І. Флис.

Організаційна Комісія

(Ця Комісія працюватиме під час нарад у доповненні до Спеціяльної Комісії, обраної на надзвичайних нарадах у вересні м. р.). До Комісії входять: Василь Оріховський, Василь Дідюк, мґр Іван Геврик, д-р Ярослав Падох, Богдан Зорич, Микола Хоманчук, Іван Одежинський, пані Анна Гарас і Михайло Сорока.

Жіноча Комісія

До Комісії входять пані: Анна Гарас, Марія Душник, Галина Олек, Ґеновефа Жеребняк, д-р Анна Чопик, Марія Чучман і Текля Мороз.

Комісія Молоді

До цієї Комісії увійшли: д-р Мирон Куропась, д-р Богдан Футей, проф. Тарас Шмаґала, інж. Анатолій Дорошенко, д-р Аскольд Лозинський, Роман Куропась, пані Текля Мороз і ред. Василь Дідюк.

Культурна Комісія

З уваги на необхідність нового оформлення цієї Комісії, Головний Уряд доручив Контрольній Комісії приготовити в цій справі відповідний проєкт та представити його на схвалення Головному Урядові ще на цих річних нарадах.

Комісія Преси і публічних зв'язків

До Комісії преси і публічних зв'язків входять: д-р Іван Флис, сенатор Павло Юзик, пані Марія Душник, пані Галина Олек, ред. Василь Дідюк, інж. Степан Куропась, д-р Анна Чопик, редактор-емерит Антін Драган.

Комісія Канадських справ

До цієї Комісії входять усі члени Головного Уряду з Канади — сенатор Павло Юзик, мгр Іван Геврик, ред. Василь Дідюк, пані Текля Мороз, Богдан Зорич, пані Марія Чучман і д-р Іван Флис та мгр Уляна Дячук.

Комісія Сеньйорів

До Комісії для справ старших віком союзовців входять усі почесні члени Головного Уряду УНС.

Фінансова Комісія

Фінансова Комісія складається зі слідуючих членів Головного Уряду УНС: мгр Уляни Дячук, проф. Івана Телюка, проф. д-ра Богдана Гнатюка, проф. Тараса Шмагали, мгра Івана Геврика, Романа Куропася, Йосипа Лисогора, пані Ґеновефи Жеребняк, Євгена Репети, Микола Хоманчука і мгра Мирослава Кальби.

Спортова Комісія

До Комісії входять: Андрій Джула, пані Галина Олек, пані Марія Душник, Михайло Сорока, Іван Іванчук, інж. Анатолій Дорошенко, Роман Куропась і пані Текля Мороз.

Резолюційна Комісія

До Резолюційної Комісії увійшли: проф. д-р Богдан Гнатюк, проф. Іван Телюк, о. митрат Степан Біляк, д-р Аскольд Лозинський і редактор-емерит Антін Драган.

Започаткування дебат над звітами

Згідно із схваленим порядком нарад, головні урядовці не складали своїх звітів з уваги на те, що вони були своєчасно надруковані та розіслані всім членам Головного Уряду УНС для познайомлення з ними. Тільки деякі з головних урядовців мали до своїх звітів короткі завваги чи доповнення. Тому відразу приступлено до дискусії над звітами,голос в якій у цьому першому дні нарад уже забирали: почесний член Іван Іванчук, головний радний мґр Мирослав Кальба, почесний член інж. Степан Куропась, головна радна Галина Олек, головний контролер мгр Іван Геврик, головний радний Євген Репета, головний організатор Василь Оріховський, головний контролер д-р Богдан Футей і почесний член Йосип Лисогір.

В запитах і дискусіях заторкнено цілий ряд проблем і справ, що відносяться до активностей Головного Уряду УНС, зокрема Головного Екзекутивного Комітету у звітному часі.

Дискусія продовжуватиметься у другому дні нарад у вівторок, 15-го травня ц. р. Нарадами в першому дні проводили на зміну: д-р Мирон Куропась та головний директор для Канади сен. Павло Юзик.

ВЕНС ОБОРОНЯЄ...

(Закінчення зі стор. 1)

дант американських військ в Европі, сказав, що має „поважні застереження" до САЛТ II, бо цей договір може ще більше послабити оборонну спроможність ЗСА, як також підкопати довір'я до Америки у багатьох країнах, які вбачають в Америці головного оборонця вільного світу, як теж послабити престиж ЗСА в цілому світі.

Ген. Гейг, який залишає два вищезгадані пости в кінці червня, твердив, що ЗСА і цілий Захід „хронічно недооцінюють" спроможність Совєтського Союзу поліпшити якість своєї зброї і тому договір, який тепер обмежує число ракет і бомбовиків ЗСА і СССР до 2,400, а з кінцем 1981-го року — до 2,250, може фактично виявитися дуже небезпечним для Америки, бо Москва постійно поліпшуватиме якість своєї нуклеарної зброї.

Між іншим, з оцінкою ген. Гейга до великої міри погоджується демократичний сенатор Деніел П. Мойніген із Ню Йорку, колишній амбасадор ЗСА до Об'єднаних Націй, який минулої п'ятниці заявив, що голосуватиме за ратифікацією САЛТ II тільки тоді, коли Білий Дім переконає його, що цей договір не дає Совєтському Союзові мілітарної переваги над Америкою. Він також хоче бути певний, чи Москва не зможе нарушувати цього договору без належної протидії з боку Вашінгтону.

У суботу, 12-го травня, проф. Ричард Пайпс із Гарвардського університету, один з визначніших спеціялістів-аналітиків політики Совєтського Союзу, заявив на нарадах НАТО у Касто, Бельгія, що САЛТ II запевняє мілітарну перевагу Совєтському Союзові, надаючи йому спроможність першому напасти на ЗСА, які будуть значно ослаблені цим договором.

Натомість протягом останніх кількох днів совєтські газети „Правда", офіціоз Комуністичної партії, та „Ізвестія", офіціоз уряду СССР дуже хвалили САЛТ II.

„Ізвестія" у своєму виданні зі суботи, 12-го травня, твердили, що договір є „великим здобутком", додаючи, що якщо Сенат ЗСА ратифікує його, то докаже „свою політичну відповідальність і зрілість".

Натомість „Правда" з неділі, 13-го травня, гостро таврувала американський „мілітарно-індустріяльний комплекс", члени якого, мовляв, не бажають підписання і ратифікації САЛТ II, бо нібито, бояться, що втратять свої дотеперішні великі заробітки з продукції різних родів зброї. Тому військовики і власники фабрик зброї роблять всі можливі заходи серед членів Сенату, намагаючись переконати їх голосувати проти ратифікації САЛТ II — твердить „Правда".

Мандолінова оркестра „Веселка" відвідає Клівленд



Молодеча мандолінова оркестра „Веселка" з Детройту і Віндзору зі своїм диригентом К. Цепендою.

Українські Злучені Організації — Відділ УККА для Великого Клівленду на започаткування у громаді Року Української Дитини запросили з Детройту мандолінову оркестру „Веселка" відіграти концерт українських пісень у неділю, 20-го травня о год. 4-ій по полудні в залі нового Святопокровського осередку в Пармі. Цю унікальну в нас оркестру молоді зорганізував у 1976 році відомий диригент Кирило Цепенда і в ній грають хлопці і дівчата у віці 10-15 років з Великого Детройту і сусіднього канадського Віндзору. За той короткий час члени цієї оркестри вивчили під проводом п. Цепенди грати з нот понад 40 українських давніх і новочасних народних пісень і вже награли першу ґрамофонну платівку „Де наші Карпати".

Оркестра „Веселка" виступала вже в обох своїх містах, а 24-го березня відіграла самостійний концерт у Чікаго, в заповненій на 1,200 місць залі Школи ім. Шопена. Концерт спонзорували об'єднані парафії цього міста під патронатом Преосв. Владики Ярослава і пройшов з гаслом „Молодь — великому Митрополитові", а прибуток передано на Фонд беатифікації Слуги Божого Андрія Шептицького. В програмі концерту виступали також солісти Христина Липецька, Любо Мацюк і Анатоль Валюх з Каліфорнії.

Цей новий музичний ансамбль у Детройті осягнув успіхи завдяки праці оркестрантів і досвідченого мистецького керівника п. К. Цепенди, як також завдяки добрій співпраці батьків, які допильновують дати своїм дітям музичне виховання і присвоєння українських пісень.

На черговім концерті у Клівленді з „Веселкою" гостинно виступлять солісти з Торонто — тенор Віктор Шевель і баритон Микола Маскулка. Пан Шевель був уже гостем Клівлендської громади в минулім році з мистецькими ансамблями мгра Василя Кардаша з Торонто та зачарував публіку між іншим піснею „В'язень" (муз. А. Туренкова). Цей концерт із багатою музично-вокальною програмою присвячений Рокові Української Дитини і відбудеться під моттом „Дитина — скарб нації".

С. Кікта